

İŞ GÜVENLİĞİ TANIMI:

İnsanın, iş yerlerinde, işin yürütülmesi sırasında oluşan veya oluşabilecek tehlikelerden ve sağlığına zarar verebilecek unsurlardan korunmasını, aynı zamanda iş yeri ortamının iyileştirilmesini hedef alan sistemli ve bilimsel çalışmaların tümüne “**İş Sağlığı ve Güvenliği**” denir.

Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumlarında Okul Düzeyinde Okul Sağlık ve Güvenlik Kurulu (OSGK) (5 ÜYEDEN OLUSUR.)

1.Okul Müdürü: Sağlık ve Güvenlik faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumludur.

2.Müdür Yardımcısı: Okul bünyesinde oluşturulan sağlık ve güvenlik kurulu ilgili

3. Alan ve Dal Şefleri

4. Okul Öğrenci Temsilcisi

5. Okul Aile Birliği Başkanı

Bu kurulun görevleri:

-Okul düzeyinde sağlık ve güvenlik faaliyetlerini koordine etmek,

-Alan sağlık ve güvenlik kurulları tarafından bildirilen eksikliklerin giderilmesini sağlamak,

-Okul bünyesinde acil durum tedbirlerini almak,

-Sağlık ve güvenlikle ilgili eğitim ve seminerler düzenlemek,

-Sağlık ve güvenlikle ilgili bilgi, resim, afiş yarışmaları düzenlemek,

-Okullardaki satın alma ve muayene komisyonunda görev almak,

-Teknik mevzuatına uygun, sağlık, güvenlik ve kalite standartları göz önünde bulundurularak malzeme ve teçhizatın alınmasını sağlamaktır.

***Okul bünyesinde bulunan alan sayısı 3'ten fazla ise **ALAN SAĞLIK VE GÜVENLİK KURULU** oluşturulacaktır.(ASGK)

ASGK üyeleri; alan, dal şefleri, seçilecek öğretmen ve öğrencilerden oluşacaktır. ASGK üye sayısı üçten az olamaz.

Bu kurulun görevleri:

- Sağlık ve güvenlikle ilgili incelemeleri yapmak,
- Alana ait atölye ve laboratuvarlarda sağlık ve güvenlik önlemlerini almak,
- Görülen eksiklikleri Okul Sağlık ve Güvenlik Kuruluna bildirmek,
- Bireysel güvenlik konularında öğrenci ve öğretmenlere yardımcı olmak ve tavsiyelerde bulunmak,
- Sağlık ve güvenlik davranışının benimsenmesini teşvik etmek,
- Sağlık ve güvenlik faaliyetlerini (risk değerlendirmesi, tedbir alınması, eğitim ve bilgilendirme, raporlama, iş sağlığı ve güvenliği organizasyonları gibi) yürütmektir.

SAĞLIK TANIMI:

Sadece hastalık ve sakatlığın olmaması değil, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden tam bir iyilik halidir.

İŞ VE SAĞLIK İLİŞKİSİNİ BELİRLEYEN FAKTÖRLER:

1. Kişisel Faktörler
2. Çevresel Faktörler

1. Kişisel Faktörler:

- Bünye yapısı
- Yaşı
- Cinsiyeti
- Genetik Özellikleri
- Beslenme Durumu
- Sigara, alkol vb. alışkanlıklar

2. Çevresel Faktörler:



İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN AMACI:

1. Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sağlamak,
2. Çalışanların çalışma ortamından kaynaklanan sağlık ve güvenlik risklerine karşı korumak,
3. Çalışanların sağlık, güvenlik ve refahını sağlamak ve geliştirmek,
4. Üretimin devamlılığını sağlamak,
5. Verimliliği arttırmaktır.

Bu çalışmanın en öncelikli hedefi iş kazalarından ve meslek hastalıklarından çalışanları korumaktır.

İş Sağlığı ve Güvenliğinin; Toplumsal, Teknolojik ve Bilimsel Gelişmeler Açısından 4 Temel Kuralı vardır:

Bu Kurallar;

1. Çalışanların sağlık yönünden değerlendirilmesi
2. Olumlu çalışma düzeni
3. Sağlıklı çalışma ortamı
4. Güvenli çalışma ortamı

1. Çalışanların Sağlık Yönünden Değerlendirilmesi:

3 aşamada değerlendirme yapılır;

- Birinci aşama:

- İşyerlerinin **niteliklerine göre** tasnif edilmesi (Tehlike sınıfı vb.)
- Tasnifi yapılan işlere göre **yaş sınırlamaları** (14-15 yaş/16-18yaş/ 18 yaş ve yukarısı, 50 yaş ve yukarısı)
- **Cinsiyet** sınırlamaları (kadın-erkek)

-İkinci aşama: İşe giriş muayeneleri

-Üçüncü aşama: İşin devamı sırasında yapılması gereken periyodik muayeneleri.

2. Olumlu Çalışma Ortamı: Bu ortamı ilgilendiren unsurlar; Ücret, iş güvencesi, çalışma süresi, istirahat aralıkları, izinler, fazla çalışma, yetersiz beslenme, aşırı yorgunluk, stres, dikkatsizlik, dalgınlık...

3. Sağlıklı Çalışma Ortamı: Sağlık sakıncaları en aza indirilmiş bir işyeri ortamı olarak belirtilebilir.

Sağlık sakıncalarını yaratacak olan etmenler:

- Fiziksel etmenler
- Kimyasal etmenler
- Biyolojik etmenler
- Psiko-sosyal etmenler
- Ergonomik etmenler

4. Güvenli Çalışma Ortamı: İş kazasını oluşturan; tehlikeli davranış, tehlikeli durum ve bunun yanı sıra meslek hastalığı gibi durumların ortadan kaldırılması veya önlenmesi için uygun eğitim, ikaz, teşvik, ödül ve ceza uygulamaları ile işyerinde kurulacak kontrol sistemi ve çalışmaları ile bu ortam sağlanır.

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU

Kanunun Amacı: İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.

Kanun Kimlere Uygulanır? Bu Kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

Kanunda Yer Alan Tanımlar:

Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişi,

Çalışan temsilcisi: İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmalarını izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışan,

Destek elemanı: Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişi,

Genç çalışan: On beş yaşını bitirmiş ancak on sekiz yaşını doldurmamış çalışan,

İş kazası: İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen özre uğratan olay,

Meslek hastalığı: Mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalık,

İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluş

İşyeri: Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçları da içeren organizasyon

İşyeri Sağlık ve güvenlik birimi: İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birim,

Ortak sağlık ve güvenlik birimi: Kamu kurum ve kuruluşları, organize sanayi bölgeleri ile Türk Ticaret Kanununa göre faaliyet gösteren şirketler tarafından, işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunmak üzere kurulan gerekli donanım ve personele sahip olan ve Bakanlıkça yetkilendirilen birim,

Önleme: İşyerinde yürütülen işlerin bütün safhalarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili riskleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için planlanan ve alınan tedbirlerin tümünü,

Tehlike: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,



Risk değerlendirme: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli alışmaları, ifade eder.

İşveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan işveren vekilleri, bu Kanunun uygulanması bakımından işveren sayılır.

İŞVEREN İLE ÇALIŞANLARIN GÖREV, YETKİ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

İşverenlerin Genel Yükümlülüğü:

(1) Çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlüdür. (Risk değerlendirme, eğitim, sağlık ve güvenlik tedbirleri, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını denetleme vb.)

(2000 TL idari para cezası)

(2) İşyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(3) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülükleri, işverenin sorumluluklarını etkilemez.

(4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin maliyetini çalışanlara yansıtamaz.

İşverenin Risklerden Korunma İlkeleri:

1. Risklerden kaçınmak, kaçınılması mümkün olmayan riskleri analiz etmek
2. Risklerle kaynağında yok etmek
3. İşin kişilere uygun hale getirilmesi (tasarım, iş ekipmanı, çalışma temposu...)
4. Teknik gelişmeler uyum sağlamak
5. Tehlikeli olanı, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirmek (ikame)
6. Tutarlı ve genel önleme politikası
7. Çalışanlara uygun talimatlar vermek

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri:

1. İş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve sağlık personeli görevlendirme (Uzman ve hekim bulundurulmadığı takdirde: Her ay için 5000 tL İdari Para Cezası)
2. İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi için, Bakanlıkça belirtilen şartlar çerçevesinde destek alınabilir.
3. İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlanamaz. Bu kişiler, görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütür. (1.500TLx Her bir ihlal)
4. İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları; görevlendirildikleri işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili alınması gereken tedbirleri işverene yazılı olarak bildirir;
Bildirilen hususlardan hayati tehlike arz edenlerin işveren tarafından yerine getirilmemesi hâlinde, bu hususu Bakanlığın yetkili birimine bildirir.

Tehlike Sınıflarının Belirlenmesi:

İşyeri tehlike sınıfları; Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile tespit edilir.

İşyeri tehlike sınıflarının tespitinde, o işyerinde yapılan *asıl iş dikkate alınır.*

Risk Değerlendirmesi, Kontrol, Ölçüm ve Araştırma:

1. İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. (3.000TL; giderilmeyen her ay x 4.500 TL)
2. İşveren, risk değerlendirmesi sonucu gerekli tedbirler ile koruyucu donanım ve ekipmanı belirler.
3. İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri çalışanları sağlık ve güvenlik açısından koruyacak ve işyerinin idari yapılanmasının her kademesinde uygulanabilir olacak.
4. İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar. (1.500TL idari para cezası)

Acil Durum Planları, Yangınla Mücadele ve İlk Yardım:

İşveren:

1. Muhtemel acil durumları belirler ve bunlar için tedbirler alır.
2. Acil durumu planı hazırlar.
3. Acil durumlar için eğitilmiş yeterli sayıda kişi görevlendirir.

4. İlk yardım, acil müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak düzenlemeleri yapar.

(Her bir yükümlülük için 1.000TL x Her ay)

Tahliye:

Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlikelerin meydana gelmesi durumunda işveren çalışanların işi bırakarak derhal çalışma yerlerinden ayrılıp güvenli bir yere gidebilmeleri için gerekli talimatları verir.

Tehlikeli durumun devam etmesi halinde çalışanlardan (özel olarak görevlendirilenler dışında) işe devam etmelerini isteyemez.

Çalışmaktan Kaçınma:

Ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanlar kurula ya da işverene başvurur ve bu mercilerde derhal karar alınıp çalışana yazılı olarak bildirilir.

Çalışan, kurul veya İşverenin talebi yönünde gerekli tedbirler alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınabilir. (Ücret ve iş sözleşmesi hakları bu durumda saklıdır.)

İş Kazası ve Meslek Hastalıklarının Kayıt ve Bildirimi:

İşveren iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar.

İşveren, iş kazalarının kazadan sonraki 3 İŞ GÜNÜ içinde, kendisine bildirilen meslek hastalıklarını yine öğrendiği tarihten itibaren 3 İŞ GÜNÜ içinde SGK'ya bildirmek zorundadır.

Sağlık Gözetimi:

İşveren çalışanların sağlık muayenelerini yaptırmak zorundadır.

1.İşe girişte

2. İş değişikliğinde

3.İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmaların dönüşlerinde talep halinde

4. İşin niteliği ve tehlikesine göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla yapılır.

Sağlık muayenesi yaptıran çalışanın özel hayatı ve itibarını korumak açısından gizli sağlık bilgileri gizli tutulur.

Çalışanların Bilgilendirilmesi:

Çalışanlar, işveren tarafından; sağlık ve güvenlik riskleri, koruyucu-önleyici tedbirler, ilk yardım, afetler, yangın, risk değerlendirmesi gibi konularda bilgilendirilir.

Çalışanların Eğitimi:

İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimini almasını sağlar. Ayrıca mesleki yönden gerekli bulunan hallerde (6 aydan fazla süre işten uzak kalma, tehlike ile ilgili ön görülen hallerde vb.) çalışana eğitim verilir. *Eğitim maliyeti çalışana yansıtılmaz.*

Çalışanların Görüşlerinin Alınması ve Katılımlarının Sağlanması:

İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği, yeni teknolojilerin uygulanması, çalışma şartları, risklerin değerlendirilmesi, yangın, eğitimlerin planlanması konularında görüşlerini alır ve katılımlarını sağlar.

Çalışanların Yükümlülükleri:

(1) Çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle yükümlüdür.

(2) Çalışanların, işveren tarafından verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yükümlülükleri şunlardır:

a) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını kurallara uygun şekilde kullanmak, bunların güvenlik donanımlarını doğru olarak kullanmak, keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemek.

b) Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve korumak.

c) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda sağlık ve güvenlik yönünden ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıklarında ve koruma tedbirlerinde bir eksiklik gördüklerinde, işverene veya çalışan temsilcisine derhal haber vermek.

c) Teftişe yetkili makam tarafından işyerinde tespit edilen noksanlık ve mevzuata aykırılıkların giderilmesi konusunda, işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak.

d) Kendi görev alanında, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL KURALLARI VE GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

İş Sağlığı ve Güvenliği, İşyerlerinde çalışanların sağlıklı ve güvenli çalışmalarını sağlamak üzere alınması gereken tedbirler dizisidir.

İş Sağlığı ve Güvenliğinin Amaçları:

1. Çalışanı korumak
2. Üretim güvenliğini sağlamak
3. İşletme güvenliğini sağlamak

Tehlike: Bir kişiye, maddeye, cihaza, işe veya iş yürütümüne; sakatlık, hasar, kayıp veya **zarar verme ihtimali olan her şeydir.**

Risk: Tehlike durumundaki zararın **gerçekleşmesi, meydana gelmesidir.**

‘Ağır yaralanma ya da ölümlerle sonuçlanan her bir kazanın temelinde, 300 adet yaralanmasız ve 29 adet hafif yaralanma ile sonuçlanan benzer kaza olayı vardır.’

Ağır yaralanma-ölüm _____ 1
Hafif yaralanma _____ 29
Yaralanmasız _____ 300

Kazalardan Korunma Yöntemleri:

1. Mühendislik çalışmaları
2. İkna ve teşvik uygulamaları
3. Ergonomi kurallarından faydalanma
4. Disiplin tedbirlerini uygulama

İŞ HİJYENİ ve İŞYERİ DÜZENİ

Hijyen: Sağlıklı yaşama ve sağlıklı korumada gerekli yol ve kurallardır.

Kişisel Hijyeni Etkileyen Faktörler:

1. Kültür
2. Sosyal Durum
3. Ekonomik Durum
4. Aile
5. Kişilik
6. Hastalık

İş Hijyeni; işyerinde hastalığa neden olabilecek, sağlık ve iyilik halini bozabilecek, işçiler ve toplumdaki bireyler arasında önemli ölçüde huzursuzluk ve verimsizlik yaratabilecek çevresel tehlikeleri ve stresleri önceden gören, değerlendiren ve kontrol altına alan bir teknik ve sosyal bilim ve sanattır.

Çalışanların iş hijyeni için uyması gereken kuralları

1. Uygun iş elbisesi ve iş ayakkabısı giyilmeli
2. İş elbiseleri ile ve iş dışında giyilen giysiler karıştırılmamalı,
3. Zehirli, zararlı maddelerle kirlenmiş iş elbiseleri, havlular vb., diğer çamaşırlarla karıştırılmadan temizlettirilmeli,
4. Koruyucu maskeler, gözlükler, eldivenler, kulak koruyucuları, vb., uygun şekilde kullanılmalı,
5. Düzenli eksersizlerle sağlık korunmalıdır.
6. Grip ve bağırsak şikayetleri bir işçiden diğerine hızla yayılabilir. Grip olanlar, akut bağırsak şikayetleri olanlar veya bulaşıcı bir rahatsızlığı olanlar hemen bir hekime başvurmalıdır.
7. İyi bir personel hijyeninin en önemli bölümü herhangi bir şeyi yemeye oturmadan önce, tuvaleti kullandıktan sonra ve yapılan iş tamamlanınca eller yıkanmalıdır.
8. Çözücüler, tinerler, alkaliler veya makine yağları gibi maddeler asla cildin temizlenmesi için kullanılmamalıdır.

İşyeri Düzeni

1. İşyerinin düzenli olması, havanın toz veya dumanlarla kirlenmesini önleme bakımından hayati önem taşır.
2. Tozların, yeniden yayılmasını önleyecek şekilde etkili vakumlu temizleyicilerin bulundurulması önem taşır.
3. Herhangi bir temizleme işinin, işyerinde çok az işçi bulunduğu sürelerde yapılması gerekir.
4. İşyerinde kullanılan aletler, iş bitiminde yerlerine uygun şekilde yerleştirilmez. Çalışan makine var ise iş bitiminde kapatılmalı, gerekiyorsa elektrik ile olan bağlantısı kesilmelidir.

5. İşyeri ortamında sıcaklık seviyesi çalışanların yaptığı işe uygun olmalıdır. (Aktif -bedensel ya da pasif- oturarak) Sıcaklık seviyesinin uygun şartlara getirilmesi için iş ortamı havalandırılmalı ya da ısıtılmalıdır.

6. Islak zeminler hijyen kurallarına uygun temizlenmeli ve kaygan zeminler uygun şekilde kurulanmalı ya da kaymaz malzeme kullanılarak düşme tehlikesi ortadan kaldırılmalıdır.

7. İş ortamında bulunan kimyasallar uygun kaplarda veya şişelerde gün ışığı almayan serin yerlerde muhafaza edilmelidir. Üzerleri kesinlikle etiketli olmalıdır. Kapakları sıkıca kapatılmalı ve eller iyi bir şekilde yıkanmalıdır.

8. Kimyasallar ya da zehirli gazlarla teması olan işçilere kişisel korucuyu donanım verilmeli (maske, eldiven, önlük...)ve kullanımı konusunda teşvik edilmeli, sürekli kontrolleri yapılmalıdır.

9. Çalışma ortamlarının aydınlatması yeterli seviyede ve çalışma bölgesine gölge düşürmeyecek şekilde olmalıdır.

ERGONOMİ

Ergonomi (Çalışma Kuralları): Çalışanların yetenekleri ile iş ve çalışma koşulları arasındaki uyum sağlama bilimidir.

Ergonominin Temel Amacı: Çalışma ortamında insan ögesinin;

- Güvenliğini sağlamak
- Verimliliği arttırmak
- İş koşullarını iyileştirmektir.

Ergonomi Neleri Dikkate Alır? İnsanların;

__Anatomik

__Antropometrik __>İnsanın vücut ölçüleri ile üretim araçları ve çalışma ortamının içinde olmasını sağlamayı amaçlar.(Çalışma yüksekliği, vücut duruşu, görme açısı, çalışma alanı genişliği)

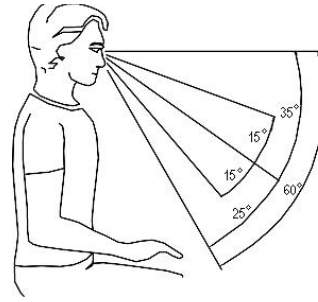
__Fizyolojik (Kapasite, toleransları)

__Organik Stresler

__Psiko-Sosyal Stresler

GÖZLERİMİZ: Gözün en iyi görebileceği bakış açısı, yatay eksenden

30° -40° aşağısıdır. Bakılan objedeki hareketlilik, gözün yorulmasına neden olur. Ekran karşısında çalışan insanın gözleri, ekrandan 50-60 cm uzakta, göz seviyesinde veya hafif aşağıda, doğrudan karşımızda, parlak veya yansımalarından uzak olmalıdır.



Aydınlatma Türleri: - Doğal aydınlatma

-Yapay aydınlatma (Doğal aydınlatmaya yakın olmalıdır. Çalışma alanında keskin gölgeler oluşturmamalıdır. Aydınlatmada titreşim-pırlıdama olmamalıdır.

Kas ve İskelet Rahatsızlıklarına Neden Olabilecek Riskler

Tekrarlama: Klavye ve fare kullanımına bağlı parmak ve bilek hareketleri vb.

Kuvvet harcama: Kaldırma, taşıma, itme, çekme

Güçlü efor harcama: Tutma, kavrama, tuşlama, yazma

Kötü duruş: Bükük beden, sarkık duruş, ense bükük, bükük bilek

Statik duruş: Uzun süre ayakta durma, desteksiz sırt, bir noktaya sabit bakma

Temas basısı: Sert veya keskin yüzeylere temas eden sinir, adale ve damarlar

Çevresel faktörler: Oturuş, çalışma yüzeyi, depolama, aydınlatma, gürültü

Psikososyal durum: İş tatmini, zaman baskısı, performans ölçümü

Sigara içimi: Damarlarda kasılma, oksijen azalması, öksürük

Tıbbi faktörler: Önceki rahatsızlıklar, hastalık, kalıtsal

Alışkanlıklar

Spor

Ergonomik Oturma

. Kalçalar dizden yukarı seviyede

. Ayaklardan destek

. Bel hizasından destek

. Bel dik veya hafifçe eğik

. Kollar gevşek ve destekli

GÜVENLİK VE SAĞLIK İŞARETLERİ

Güvenlik ve sağlık işaretleri: Özel bir amaç, faaliyet veya durumu işaret eden levha, renk, sesli ve/veya ışıklı sinyal, sözlü iletişim ya da el-kol işareti yoluyla iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgi veren, tehlikelere karşı uyarı ya da talimat veren işaretlerdir.

Yasak İşaretleri: Tehlikeye neden olacak veya tehlikeye maruz bırakacak davranışı yasaklayan işarettir.

Uyarı İşareti: Bir tehlikeye neden olabilecek veya zarar verecek durum hakkında uyarıda bulunan işaret.

Emredici İşaret: Uyulması zorunlu bir davranışı belirleyen işaret.

Acil çıkış ve ilk yardım işaretleri: Acil çıkış yolları, ilkyardım veya kurtarma ile ilgili bilgi veren işaretlerdir.

Bilgilendirme İşareti: Sadece bilgi verir.

Sembol veya piktogram: Bir işaret levhası veya ışıklandırılmış yüzey üzerinde kullanılan ve özel bir durumu veya özel bir davranışı tanımlayan şekli,

Işıklı işaret: Saydam veya yarı saydam malzemeden yapılmış, içeriden veya arkadan aydınlatılarak ışıklı bir yüzey görünümünü verilmiş işaret düzeni,

Sesli sinyal: İnsan sesi ya da yapay insan sesi kullanmaksızın, özel amaçla yapılmış bir düzenin çıkardığı ve yaydığı, belirli bir anlama gelen kodlanmış sesi,

renk	anlam veya amaç	talimat veya bilgi
kırmızı	yasak işareti	tehlikeli hareket
	tehlike işareti	dur,kapat,düzeneği acil durdur,tahliye et
	yangınla mücadele ekipmanı	ekipmanların yeri ve ne olduğu
sarı	uyarı işareti	dikkatli ol,önlem al, kontrol et
mavi	zorunluluk işareti	özel davranış
yeşil	acil kaçış, ilkyardım	kapılar,çıkışlar,ekipman
	tehlike yok	normale dön

Yasak İşaretleri: DAİRE, BEYAZ ZEMİN, KIRMIZI ÇERÇEVE, SİYAH PİKTOGRAM



Uyarı İşaretleri: ÜÇGEN, SARILIK ZEMİN, SİYAH ÇERÇEVE, SİYAH PİKTOGRAM



Emredici İşaretler: DAİRE, MAVİ ZEMİN, BEYAZ PİKTOGRAM



Acil Çıkış ve İlk Yardım İşaretleri: DİKDÖRTGEN VEYA KARE, YEŞİL ZEMİN, BEYAZ PİKTOGRAM



NOT: YANGINLA MÜCADELE İŞARETLERİ DE ACİL ÇIKIŞ VE İLK YARDIM İŞARETLERİ ALTINDA ELE ALINIR.

Yangınla Mücadele İşaretleri: DİKDÖRTGEN VEYA KARE, KIRMIZI ZEMİN, BEYAZ PİKTOGRAM



KİŞİSEL KORUYUCU VE DONANIM KULLANIMI

Kişisel Koruyucu Donanım: Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm aleti gereç ve cihazları ifade eder.



CE Uygunluk İşareti: (Conformite'Europe'ene) Mutlaka kişisel koruyucu donanımda bulunmalıdır.



Kişisel Koruyucu Donanımlar:

1. Baş koruyucuları (Baret, saç filesi, bone)
2. Kulak koruyucuları (Kulaklıklar, kulak tıkaçları)
3. Göz ve yüz koruyucuları (Kaynak gözlükleri, darbeye dayanıklı gözlük, yüz siperleri, ısı siperleri)

4. Solunum sistemi koruyucuları (Toz maskeleri, gaz maskeleri, temiz hava maskesi)
5. El ve kol koruyucuları (Eldivenler)
6. Ayak ve bacak koruyucuları (Yalıtkan ayakkabılar, kaymaz ayakkabılar..)
7. Cilt koruyucuları (Kremler)
8. Gövde ve karın bölgesi koruyucuları
9. Vücut koruyucuları
10. Diğer (Emniyet kemerleri, güvenlik halatları)

MESLEK HASTALIKLARI

İş Sağlığı: Bütün mesleklerden çalışanların bedensel-ruhsal ve sosyal yönden iyilik hallerinin üst düzeyde tutulması, sürdürülmesi ve geliştirilmesi çalışmalarıdır.



İş Sağlığı Uygulama İlkeleri

1. Uygun işe yerleştirme
2. İş risklerinin saptanması
3. İş yeri risklerinin kontrolü
4. Aralıklı kontrol muayeneleri
5. İş yerinde tıbbi bakım hizmetleri
6. Sağlık eğitimi

Yükümlülük Süresi: Etkilenim bittikten sonra hastalık oluşana kadar geçen süre

Maruziyet Süresi: Etkilenim başladıktan sonra hastalık oluşana kadar geçen süre

Çalışanın birçok sağlık sorunu vardır. Çok azı meslek hastalığıdır. Öyleyse niçin meslek hastalığı dikkat çeker?

1. İş ile hastalık arasında nedensel bir bağ vardır, hastalığın nedeni işyerindedir.
2. Meslek hastalıkları korunulması olanağı yüksek olan hastalıklardır. İşyerinde teknik ve tıbbi önemlerle meslek hastalıklarından korunma sağlanabilir.

Çalışanlarda en sık görülen hastalıklar:

1. Akut solunum yolları enfeksiyonları
2. İşle ilişkili hastalıklar Kraonik ve dejeneratif hastalıklardır.(Koroner kalp hast., Solunum sis.hast. vb.)

Meslek Hastalığı: Çalışılan işin niteliğine göre tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden oluşan geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi araz halleridir.

Meslek Hastalıkları Listesi

A grubu: Kimyasal nedenli meslek hastalıkları

- 25 ana grubu vardır
- 52 adet kimyasal maddeye bağlı olarak oluşurlar

B grubu: Mesleki deri hastalıkları

- Deri kanseri ve
- Kanser dışı deri hastalıkları

C grubu: Mesleki solunum sistemi hastalıkları:

- Pnömonkozozlar, Silikozis, asbestozis,
- mesleksel astım, bisinozis

D grubu: Mesleksel bulaşıcı hastalıklar

- parazit hastalıkları, tropikal hastalıklar, zoonozlar
- viral hepatit ve tüberküloz

E grubu: Fizik etkenlerle olan meslek hastalıkları

- Tekrarlayan travmalar, radyasyon, gürültü, basınç hastalıkları

Meslek Hastalıklarından Korunma İlkeleri:

A- TEKNİK KORUNMA ÖNLEMLERİ:

- Etkenin kaynağına yönelik önemler
- İş yerindeki çalışma ortamına ait önemler
- Alıcıda koruma önemleri

B- TIBBİ KORUNMA ÖNLEMLERİ

Meslek Hastalıklarından Korunmak için Yapılması Gerekenler

1. Kullanılan zararlı maddelerin/yöntemlerin değiştirilmesi
2. Lokal/genel havalandırma
3. İş yeri düzeni
4. Dedektörler
5. Eğitim ve öğretim
6. Kişisel koruyucu donanımı
7. İşe giriş ve aralıklı tıbbi muayeneler
8. Yeterli bakım programı
9. İşçilerin rotasyonu (maruziyet dozunu azaltma)

KİMYASAL VE FİZİKSEL RİSK ETMENLERİ

FİZİKSEL RİSK ETMENLERİ

İşyerlerinde çalışanlar açısından büyük risklere neden olabilecek fiziksel etmenler şunlardır;

Gürültü: İşyerlerinde çalışanların üzerinde fizyolojik ve psikolojik etkiler bırakan ve iş verimini olumsuz yönde etkileyen sesler olarak tanımlanır. Uygulamada gürültü ölçü birimi Desibel'dir. 0 - 15 dB → Normal işitme düzeyidir. 16 dB'den sonra işitme kayıpları başlar. Kişisel koruyucu donanım (kulaklık, kulak tıkacı) ile önem alınır. Çalışan bilgilendirilir ve aralıklı sağlık muayeneleri yaptırılır.

Titreşim: Mekanik bir sistemdeki salınım hareketlerini tanımlar. Frekans ve şiddet olarak iki fiziksel büyüklüğü vardır. Frekans birimi Hz (hertz)dir. Şiddet birimi W/cm² 'dir.

İnsan, Düşük frekanslı titreşimlere maruz kaldığında sarsıntı, büyük frekanslı titreşimlere maruz kaldığında yanma hissi duyar.

Termal Konfor: Ortamdaki sıcaklık, nem, hava akımı gibi iklim koşullarını ifade eder. Ortamın termal konforu çalışanın performansı açısından oldukça önemlidir. Gerekli iklimlendirme yöntemleriyle ortam ideal tutulmalıdır.

Aydınlatma: Yapılan işe uygun aydınlatma çok önemlidir. İnsanı psikoloji olarak da etkiler.

Radyasyon: Ciddi hastalıklara sebep olan bir fiziksel etmendir. Elektromagnetik dalgalar veya hızlı parçacıklar şeklinde yayılan enerjidir. Radyasyona maruz kalan çalışanlar ve işyerleri denetim altında tutulmalıdır. Sağlık kontrollerine dikkat edilmez.

Basınc: Birim alana yapılan kuvvete denir. İnsanda çok ciddi hasarlar bırakabilecek bir fiziksel etmendir. Şuur kaybına neden olacak durumlar yaratabilir.

KİMYASAL RİSK ETMENLERİ

Kimyasal Madde: Doğal halde bulunan veya üretilen veya herhangi bir işlem sırasında veya atık olarak ortaya çıkan veya kazara oluşan her türlü element, bileşik veya karışımlardır. (Katı- Sıvı –Gaz halde olabilirler.)

Tehlikeli Kimyasal Maddeler:

a) **Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir,** kolay alevlenir, alevlenir, toksik, çok toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden bir veya birkaçına sahip maddeler,

b) **Kimyasal, fiziko-kimyasal veya toksikolojik** özellikleri ve kullanılma veya işyerinde bulundurulma şekli nedeni ile işçilerin sağlık ve güvenliği yönünden risk oluşturabilecek maddeler,

c) **Mesleki maruziyet sınır değeri belirlenmiş maddelerdir.**

Kimyasal Maddelerin Kullanımı Denilince Akla;

Kimyasalların,

-Üretimi

-Kullanımı

-Depolanması

-Taşınması

-Atıkların atılması ve işlenmesi

-Çeşitli faaliyetlerden kaynaklanan kimyasalların ortamdaki uzaklaştırılması

-Kimyasal kapların ve kimyasallarla çalışırken kullanılan araç-gereç bakımı, onarımı ve temizliği gelir.

Kimyasalların Vücuda Giriş Yolları: Ağız-Sindirim Sistemi, Deri, Solunum

Kimyasalların Güvenli Kullanımı için Genel Prensipler

1. Yetkili makamların sorumluluğu
2. Kimyasalı temin edenin sorumluluğu
3. İhraç eden ülkenin sorumluluğu
4. İşverenlerin sorumluluğu
- 5.Çalışanların sorumluluğu ve hakları göz önünde bulundurulmalıdır.

Kimyasal Maddelerin Riskleri:

-Sağlık riskleri (Mesleki hastalıklar)

-Güvenlik riskleri (İş kazaları, yangın, parlama, patlama)

-Çevre için riskler (Ekosistem dengesinin bozulması)

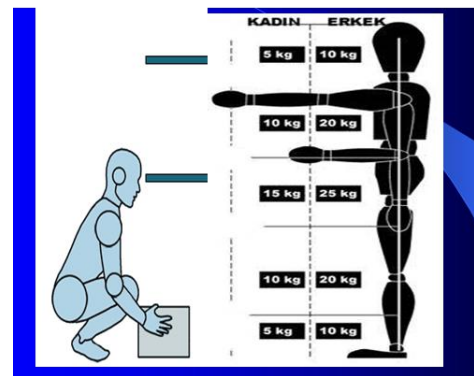
Kimyasal Etmenlerin Riskleri için Özel Koruyucu ve Önleyici Tedbirler

1. **İkame Yöntemi:** Tehlikeli maddeyi, tehlikesiz ya da daha az tehlikeli madde ile değiştirme
2. **Mühendislik** kontrol sistemi seçimi ile uygun ekipman ve malzeme kullanımı
3. Yeterli havalandırma ve uygun iş organizasyonu (**Toplu koruma**)
4. Toplu koruma önlemleri yeterli olmadığı hallerde bunlarla birlikte **Kişisel Koruma Önlemleri**

ELLE KALDIRMA VE TAŞIMA

Elle Taşıma İş: Olumsuz ergonomik koşullar ve nitelikleri bakımından işçilerin bel ve sırt incinmelerine neden olabilecek yüklerin, bir veya daha fazla işçi tarafından elle veya beden gücü kullanılarak kaldırılması, indirilmesi, itilmesi, çekilmesi, başka bir yere götürülmesi veya hareket ettirilmesi gibi işlerin yapılması veya bu işlerin yapılması için fiziki olarak destek olunmasını ifade eder.

YÜKÜN ELLE TAŞINMASI



Yük ile ilgili risk faktörleri

1.YÜKÜN ÖZELLİKLERİ

Aşağıda belirtilen özelliklere sahip yüklerin elle taşınması sırt ve bel incinmesi riski oluşturabilir:

- çok ağır veya çok büyükse,
- kaba veya kavranılması zor ise,
- dengesiz veya içindekiler yer değiştiriyorsa,
- vücuttan uzak tutulmasını veya vücudun eğilmesini veya bükülmesini gerektiren bir konumda ise,
- özellikle bir çarpma halinde yaralanmaya neden olabilecek yoğunluk ve şekilde ise.

2. FİZİKSEL GÜÇ GEREKSİNİMİ

İş:

-Çok yorucu ise,

- Mutlaka vücudun bükülmesi ile yapılabiliyorsa,

- yükün ani hareketi ile sonuçlanıyorsa,

-vücut dengesiz bir pozisyonda iken yapılıyorsa, bedenlen çalışma şekli ve harcanan güç, özellikle sırt ve bel incinmelerine neden olabilir.

3. ÇALIŞMA ORTAMININ ÖZELLİKLERİ

Çalışma ortamı aşağıdaki özelliklerde ise, özellikle sırt incinmesi riskini arttırabilir;

-Çalışılan yer işi yapmak için yeterli genişlik ve yükseklikte değil ise,

- Zemin düz değil ise, engeller bulunuyorsa veya düşme veya kayma tehlikesi varsa,

- Çalışma ortam ve şartları işçilerin yüklerle güvenli bir yükseklikte veya uygun bir vücut pozisyonunda taşınmasına uygun değilse,

- İşyeri tabanında veya çalışılan zeminlerde yüklerin indirilip kaldırılmasını gerektiren seviye farklılıkları varsa,

- Zemin veya üzerinde durulan yer dengesiz ise,

- Sıcaklık, nem veya havalandırma uygun değil ise.

4. İŞİN GEREKLERİ

Aşağıda belirtilen çalışma şekillerinden bir veya daha fazlasını gerektiren işler sırt ve bel incinmesi riski oluşturabilir;

- Özellikle vücudun belden dönmesini gerektiren aşırı sık veya aşırı uzun süreli bedensel çalışmalar,

- Yetersiz ara ve dinlenme süresi,
- Aşırı kaldırma, indirme veya taşıma mesafeleri,
- İşlemin gerektirdiği, işçi tarafından değiştirilemeyen çalışma temposu

5. BİREYSEL RİSK FAKTÖRLERİ

İşçinin;

- yapılacak işi yürütmeye fiziki yapısının uygun olmaması,
- uygun olmayan giysi, ayakkabı veya diğer kişisel eşyalar kullanması,
- yeterli veya uygun bilgi ve eğitime sahip olmaması, durumunda işçiler risk altında olabilirler.

PARLAMA, PATLAMA, YANGIN VE YANGINDAN KORUNMA

Yanma: Isı, oksijen ve yanıcı maddenin gereken oranda birleşimi ile açığa çıkan kimyasal reaksiyona denir.

Yangın: Kontrol edilemeyen yanma olayına yangın denir.

Yanmanın Ürünleri:

ISI-ALEV-DUMAN-ZEHİRLİ GAZLAR

-Yangında yanarak ölünmez. Yangından meydana gelen ölümlerin çoğu duman içerisinde bulunan zehirli gazlardan ve yangın esnasında oluşan yüksek ısıdan meydana gelmektedir.

Yangın Kaynakları:

1. Açık alevler (mum, kibrit...)
2. Elektrik
3. Aşırı ısı
4. Kızgın yüzeyler
5. Kendi kendine tutuşma
6. Statik elektrik
7. Sürtünme

Yangın Nedenleri:

1. Korunma önlemlerinin alınmaması
2. Bilgisizlik
3. İhmal
4. Kazalar
5. Sıçramalar
6. Sabotaj
7. Doğa olayları

Söndürme Prensipleri:

1. Soğutarak söndürme (Yanıcı maddeyi dağıtma, su ile soğutma, kuvvetli üfleme)
2. Havayı kesme (Örtme, boğma)
3. Yanıcı maddenin ortadan kaldırılması

Yangın Söndürme Cihazları ve Ekipmanları

1. Yangın söndürme cihazları çok yükseğe konulmamalıdır.
2. Yangın söndürme cihazlarının çevresi kapatılmamalıdır.
3. Yangın söndürme cihazlarının konulduğu yerler işaretlenmeli okla cihazın bulunduğu yer gösterilmelidir.

4. Cihazın etiketine bakarak söndürülecek maddeye uygun olduğunu,
5. Basınç göstergesine bakarak dolu olup olmadığını,
6. Son kullanma tarihinin geçmemiş olduğunu kontrol ediniz.

Yangın Ekipmanları: Yangın pompası,

Sprinkler sistemi (Yangın dolaplarına su basmada kullanılan sistem)

Hidrانت sistemi (Bina dışında yangının büyüme durumu halinde ve yangının çevreye zararlarını engellemek amacıyla dizayn edilmişlerdir.

FM 200 Gazlı Söndürme Sistemi (Elektriksel olarak iletken olmayan, buharlaşabilen ve buharlaştığında kalıntı ve atık bırakmayan yangın söndürme sistemidir. Astımlıların kullandığı sprey gazı.

Yangın Alarm Sistemi (Kurulduğu alan içerisinde dedektörler veya ihbar elemanları yardımıyla aldıkları sinyali paneline taşıyarak gerekli noktaları uyaran sistemlerdir.)



SÖNDÜRÜCÜ KULLANIMI (PASS METODU)

Pimi Çek

Ateşe Yönel

Sık

Süpür

YANGIN SÖNDÜRME

- Rüzgarı istikametine göre arkanıza alın.
- Önden tarayarak, yangının çıkış noktası, yani dip kısmına müdahale edin.
- Yukarıdan damlama ya da sızıntı noktası var ise yukarıdan müdahale edin.
- Mevcut yangın söndürme cihazlarını aynı anda değişik yönlerden kullanın.
- Yangının tamamen söndüğünden emin olunmadan yangın mahalini terk etmeyin.
- Kullanılmış yangın söndürme cihazlarını diğerlerinden ayırarak dolun ve bakımını sağlayın.
- Zaman kaybetmeden ALO 110 İTFAİYEYE haber verin.
- Sigortaların ve ana şalterin yerini ve nasıl kapatılacağını öğrenin.
- Yangın esnasında asla asansörleri kullanmayın.

YANGINDA BİNADA KALDIYSANIZ



1- Yangından şüphelendiyseniz Kapıyı hemen açmayınız. Isınmış olup olmadığını kontrol ediniz.

2- Eğer kapı ısınmışsa, duman ve gazların içeri girmesini önlemek için kapı altlarını tıkayınız.



3- Yangında mahsur kaldıysanız, zemine yakın havanın nefes almaya daha elverişli olduğunu Hatırlayınız.

ÖNEMLİ: İş yerinizde,

SÖNDÜRME EKİBİ

KURTARMA EKİBİ

KORUMA EKİBİ

İLK YARDIM EKİBİ acil durum ekibi olarak

belirlenmiş olmalıdır.

İŞ EKİPMANLARININ GÜVENLİ KULLANIMI

İş ekipmanı: İşin yapılmasında kullanılan herhangi bir makina, alet ve tesise denir.

İş ekipmanının kullanımı: İş ekipmanının çalıştırılması, durdurulması, kullanılması, taşınması, tamiri, tadili, bakımı, hizmete sunulması ve temizlenmesi gibi iş ekipmanı ile ilgili her türlü faaliyete denir.

Tehlikeli bölge: Kişilerin sağlık ve güvenlik yönünden riske maruz kalabileceği, iş ekipmanında veya çevresinde bulunan bölgedir.

İş ekipmanları uygun şekilde etiketlenmelidir.

Etikette aşağıda belirtilen hususlar yazılmalıdır:

- ✗ Üreticinin adı adresi
- ✗ CE işareti
- ✗ Serinin veya tipinin kısa gösterilişi,
- ✗ Seri numarası
- ✗ İmal yılı

İş Ekipmanlarıyla İlgili Kurallar

1. Bakımı yaptırılacaktır.
2. İş ekipmanının çalıştırılmaya başlamadan önce ve periyodik olarak kontrolleri yaptırılacaktır ve kontrol sonuçları kayıt altına alınacaktır.
3. Özel risk taşıyan iş ekipmanları ehli kişilerce kullanılacaktır. Bu ekipmanların tamiri, tadili, kontrol ve bakımı uzman kişilerce yapılacaktır.

4. İş ekipmanı kullanımı sırasındaki çalışanın duruş pozisyonları ve çalışma şekilleri ile ergonomi prensipleri dikkate alınacaktır.

5. İşçilere yeterli bilgi ve yazılı talimat verilecektir.

6. Gaz, buhar, sıvı veya toz çıkarma tehlikesi olan iş ekipmanlarını kaynağında tutacak ve/veya çekecek uygun sistemler donatılacaktır.

7. Bakım defteri bulunan makinalarda bakımla ilgili işlemler günü gününe deftere işlenecektir.

8. El merdivenleri ancak düşük risk yerlerinde kullanılabilir.

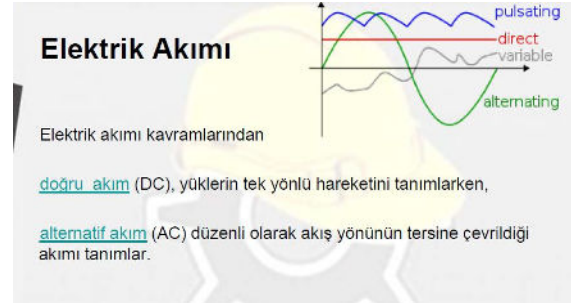
9. İskele kurulmasını gerektirecek bir durum varsa, iskeleler sağlam ve dayanıklı olacaktır.

10. Yüksekte çalışma usullerine uygun şekilde çalışanlara çalışma ve güvenlik halatı verilecektir.

11. Buhar kazanlarını ve kalorifer kazanlarının standartlarda belirlenmemişse yılda 1 kez periyodik kontrolü yapılacaktır.

ELEKTRİK, TEHLİKELERİ, RİSKLERİ VE ÖNLEMLERİ

Elektrik Akımı: İletkenden (ya da alıcıdan) birim zamanda geçen elektrik yükü (elektron) miktarına akım denir. Birimi amperdir. Ampermetre ile ölçülür.

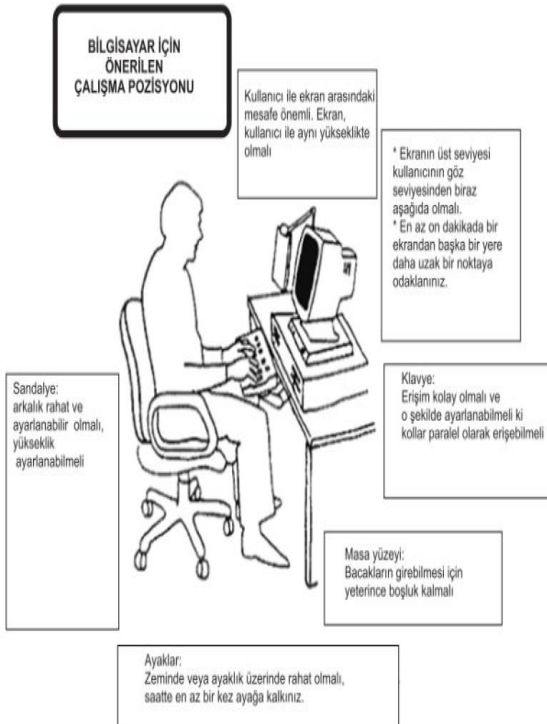


EKRANLI ARAÇLARLA ÇALIŞMA

Ekranlı Araç: Uygulanan işlemin içeriğine bakılmaksızın ekranda harf, rakam, şekil, grafik ve resim gösteren her türlü araçtır.

KAPSAMI: İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamına gören ve ekranlı araçlarla çalışmaların yapıldığı tüm işleri

KAPSAM DIŞI: Hareketli makine ve araçların kumanda kabinleri, taşıma araçlarında araçların kumandasındaki bilgisayar sistemleri, topluma açık bilgisayar siteleri, işyerlerinde kullanımı sürekli olmayan taşınabilir sistemler, hesap makineleri, yazar kasa ekranlı daktilo



Gerilim: (V): İki konum arasındaki elektriksel gerilim farkı, artı yüklü bir noktasal yükü bu iki konum arasında iletirmek için (elektriksel güce karşı) üretilen iş olarak tanımlanır.

Küçük Gerilim: Değeri 50 Volt'a kadar olan gerilim değeridir.

Tehlikeli Gerilim: Etkin değeri, alçak gerilimde 50 Volt'un üstünde olan, yüksek gerilimde hata süresine bağlı olarak değişen gerilimdir.

Alçak Gerilim: Etkin değeri 1000 Volt ya da 1000 Volt'un altında olan fazlar arasındaki gerilimdir.

Yüksek Gerilim: Etkin değeri 1000 Volt'un üzerindeki fazlar arası gerilimdir.

0-50 VOLT: DÜŞÜK GERİLİM OLARAK ADLANDIRILIR. İNSAN İÇİN TEHLİKESİZDİR.

>50 VOLT: ÖLÜMLE SONUÇLANAN KAZALARA NEDEN OLUR.

Elektrik Çarpması

Elektrik akımının vücudu iki noktası arasından geçmesi olayıdır. Yüksek gerilimde vücuda uygulanan elektriksel alan şiddetinin daha fazla olması nedeniyle dolaşım sistemi dışındaki birçok organ da iletken hale gelir. Özellikle iletim yolu bulunan deri dokusunun direnç etkisi nedeniyle oluşan aşırı ısı doku yanmasına neden olur.

Elektrik Kazalarının Oluş Nedenleri

1. Bilgi ve eğitim eksikliği
2. Aşırı güven
3. Yetersiz yalıtım ya da yalıtımın zamanla kaybolması
4. Acelecilik, dikkatsizlik, özensizlik
5. Görevi dışında, ilgisiz kişilerin müdahale etmesi
6. Şakalaşma, kurallara uymama
7. Koruyucu kullanmama
8. Malzeme yetersizliği
9. Topraklamanın olmaması veya yetersizliği
10. Gerekli kontrol ve muayenelerin yapılmaması

Topraklama Nedir?

Elektrik akımının insana zarar vermemesi amacıyla toprak potansiyelinin ihtiyaç duyulan noktaya taşınmasıdır.

Paratonerler de topraklama tesisatıdır.

Kaçak Akım Rölesi:

Elektrikli el aletleri ve tesisatlar üzerinde meydana gelebilecek kaçakların tehlikeli gerilim seviyesine gelmeden önce elektrik devresini kesen kaçak akım röleleri de uygun bir iş güvenliği tedbiridir.



Elektrik Kazalarından Genel Korunma Yöntemleri

1. Elektrikle ilgili fen adamlarının görevlendirilmezdir. (3-4 yıl yüksek teknik öğrenim görenler, 2 yıllık yükseköğrenim görenler, en az lise dengi mesleki ve teknik öğrenim görenler)
2. Elektrik, topraklama ve paratoner tesisatları kontrol edilmelidir.
3. Koruma iletkeni olarak kullanılan yalıtılmış iletkenler ve sıfır iletkeni bütün uzunlukları boyunca özel olarak belli renklerde işaretlenmiş olmalıdır.
4. İşyerinde çalışanların erişebileceği yerlerde bulunan tevi tabloları, panoları kilitli dolap ve hücre içinde olmalıdır.



5. Tevzi tablo ve pano yanına ve altına malzeme istif edilmemelidir.
6. Gerekli yerlerde yalıtkan tabure, paspas vb. üzerinde çalışılmalıdır.
7. Yalıtkan eldiven ve aletler kullanılmalıdır.
8. Yalıtılmamış iletkenler civarında çalışırken yalıtkan baret ve iş önlüğü gibi koruyucular kullanılmalıdır.
9. Elektrik çarpmalarında önce elektrik akımı kesilmelidir.
10. Çarpılmaya maruz kalan kişi kuru bir zemindeyse uzun bir cisimle itilerek veya çekilerek kurtarılmalıdır.
11. Kişi üstünde kuru elbiseler varsa, arkadan yaklaşarak elbisesinden çekilmek suretiyle elektrikten uzaklaştırılmalıdır.
12. Bunları hiçbir zaman yapılamazsa kesinlikle kendinizi tehlikeye atmayınız.

KAZALARININ SEBEPLERİ VE KORUNMA PRENSİPLERİ

İş Kazası: Önceden planlanmamış, bilinmeyen ve kontrol altına alınmamış olan, etrafa zarar verecek nitelikteki olaylar olarak tanımlanır.

İŞ KAZASI KAPSAMI

- . Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- . İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,
- . Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- . Emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- . Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında,

Meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonrasında bedenene ya da ruhen öze uğratan olaydır.

İŞ KAZALARI, İŞVEREN TARAFINDAN, O YER YETKİLİ KOLLUK KUVVETLERİNE DERHAL VE KURUMA DA EN GEÇ KAZADAN SONRAKİ 3 İŞGÜNÜ İÇİNDE BİLDİRMEK ZORUNDADIR.

İş Kazalarının Nedenleri

1. Tehlikeli Durum:

- Makine ve Teçhizatın Hareketli Kısımları
- Tehlikeli Bölgeler
- Enerji
- Depolanan
- Kullanılan Tehlikeli ve Zararlı Maddeler
- Nakliyat ve Sevkiyat

2. Tehlikeli Hareket:

- Sorumsuzluk ve güvensiz çalışma
- Tehlikeli hızda çalışma ve alet kullanma
- Güvenlik donanımını kullanılmaz duruma sokma
- Tehlikeli cihazlar kullanmak
- Güvensiz yükleme, istif
- Şaşırma, kızgınlık, suiistimal
- Kişisel koruyucu donanım kullanmamak
- Bilgi eksikliği, beceriksizlik, aşırı güven, psikolojik sorunlar vb.

İş Kazalarında Korunma Prensipleri

1. Eğitim Çalışması
2. Denetim ve Kontrol Sistemi
3. İkaz, teşvik, ödül, ceza uygulamaları